

Ευνομία Πρόγραμμα

για την
προώθηση
του θεσμού
του Συνηγόρου
του Πολίτη
στη Νοτιοανατολική
Ευρώπη

 Eunomia
PROMOTION OF OMBUDSMAN
INSTITUTIONS IN SOUTHEASTERN EUROPE

 ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

www.synigoros.gr/eunomia

Από την οικοδόμηση θεσμών στην οικοδόμηση εμπιστοσύνης στη Νοτιοανατολική Ευρώπη

Η ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΘΕΣΜΩΝ στις κοινωνίες σε μετάβαση δεν είναι εύκολη υπόθεση. Εξάλλου, η θεμελιώδης πολιτειακή προϋπόθεση της θεσμικής συγκρότησης είναι καταρχήν εσωτερικό ζήτημα των κρατών των ίδιων. Για το λόγο αυτό, η εξωτερική επέμβαση για την οικοδόμηση θεσμών οφείλει να τελεί υπό τη συνεχή και ελεύθερη συναίνεση της πολιτείας που την υποδέχεται. Οφείλει ακόμη να είναι σύμφωνη με διεθνείς κανόνες, αμερόληπτη, πολυμερής και, παράλληλα, συντονισμένη στις δράσεις της. Τέλος, οφείλει να λαμβάνει υπόψη τους τοπικούς θεσμούς, την ίδια στιγμή που επιχειρεί να τους αλλάξει. Πρέπει να ξέρει με ποιους έχει να κάνει.

Η ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΘΕΣΜΩΝ είναι, συνεπώς, και μια ενδοσκόπηση: μελετώντας τους θεσμούς των άλλων αντιλαμβανόμαστε καλύτερα τη δική μας θεσμική συγκρότηση, τα κεκτημένα και τις απορίες μας. Έτσι, η οικοδόμηση θεσμών δεν είναι μονόδρομος. Γίνεται μια αμφίδρομη διαδικασία που αποφέρει κέρδη σε όλους, ακόμη και στα δικά μας διοικητικά στελέχη. Από τους άλλους μαθαίνουμε για εμάς. Από τη γνώση τους, γινόμαστε καλύτεροι.

ΤΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΟ, ωστόσο, είναι ότι η οικοδόμηση θεσμών μπορεί να λειτουργήσει ως μια επιχείρηση οικοδόμησης εμπιστοσύνης ανάμεσα σε κράτη με βεβαρημένο ιστορικό παρελθόν καχυποψίας και εθνικών ανταγωνισμών. Σε τελική ανάλυση, αυτή είναι η μείζων συμβολή της στην Νοτιοανατολική Ευρώπη, περιοχή που σταδιακά δείχνει να ανακάμπει ύστερα από μια συνταρακτική δεκαετία.

Ο ΡΟΛΟΣ του Συνηγού του Πολίτη σε αυτή τη διαδικασία είναι κρίσιμος τόσο στο πεδίο της πράξης όσο και στη συμβολική του διάσταση. Εάν η οικοδόμηση εμπιστοσύνης έχει στόχο την προσέγγιση κρατών, θεσμών και ανθρώπων μέσω της άρσης των αμοιβαίων αρνητικών στερεοτύπων και αγκυλώσεων, δύσκολα μπορεί κανείς να σκεφτεί καλύτερο δρόμο από εκείνον που αυτός ο θεσμός γεννήθηκε για να υπηρετεί: το κράτος δίκαιο και τα δικαιώματα του ανθρώπου.

Σύνοψη του προγράμματος

Ο ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ εγκαινίασε τη συνεργασία του με τη Γενική Διεύθυνση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του Συμβουλίου της Ευρώπης, στο πλαίσιο της Πρώτης Τράπεζας Εργασίας του Συμφώνου Σταθερότητας, σύμφωνα με προγραμματισμό που αποφασίστηκε στη Βουδαπέστη τον Δεκέμβριο 1999. Στόχος ήταν η εφαρμογή ενός σχεδίου δράσης για τη θεσμική οικοδόμηση στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, με έμφαση στους διαμεσολαβητικούς θεσμούς - τύπου Ombudsman. Οι δράσεις αυτές έχουν ως στόχο τη συμβολή στη δημιουργία και τη μεσοπρόθεσμη αρωγή στη λειτουργία των νεαρών θεσμών σε χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Επιπλέον, παρέχουν κατάρτιση για το προσωπικό των Συνηγούρων του Πολίτη μέσω της δημιουργίας άτυπων δικτύων διεθνούς συνεργασίας. Για το σκοπό της υλοποίησης των ενεργειών του προγράμματος Ευνομία συστάθηκε διεπιστημονική ομάδα στελεχών του Συνηγού του Πολίτη, με εμπειρία σε διεθνείς αποστολές.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΕΙΤΑΙ με τη διοργάνωση συναντήσεων εργασίας, εκπαιδευτικών επισκέψεων, σεμιναρίων και διασκέψεων. Επίσης, ύστερα από αιτήσεις ομολόγων θεσμών και διεθνών οργανισμών παρέχονται γνωμοδοτήσεις για νομοθετήματα και εναλλακτικές ιδέες για τη λειτουργία του θεσμού του Συνηγού του Πολίτη. Η υλικοτεχνική υποδομή και τα μέσα υλοποίησης του προγράμματος περιλαμβάνουν βιβλιοθήκη, πληροφοριακό υλικό για εναλλακτικούς τρόπους οργάνωσης και στρατηγικές διαμεσολάβησης, επιστημονικό προσωπικό με ευρύ πεδίο προσόντων, στα οποία περιλαμβάνεται η εξειδίκευση στους τομείς του συνταγματικού, ευρωπαϊκού και διοικητικού δικαίου.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΞΕΚΙΝΗΣΕ επισήμως τον Ιανουάριο 2001, χρηματοδοτούμενο από έκτακτη οικονομική συνεισφορά της Ελληνικής Κυβέρνησης στη Γενική Διεύθυνση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του Συμβουλίου της Ευρώπης. Έκτοτε, μέσω της υλοποίησης των δράσεών του, ο Συνήγορος του Πολίτη σταδιακά κατέστη βασικός εταίρος στις σχετικές ενέργειες του Συμβουλίου της Ευρώπης στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Σήμερα, το πρόγραμμα Ευνομία αποτελεί διεθνές σημείο αναφοράς σε ζητήματα οικοδόμησης θεσμών. Έχει στο ενεργητικό του την αναγνώριση από το Συμβούλιο της Ευρώπης, τις αποστολές του ΟΑΣΕ και τον Ευρωπαϊκό Διαμεσολαβητή, απολαμβάνοντας ταυτόχρονα την εκτίμηση των ομολόγων θεσμών της περιοχής.

Η ΕΥΝΟΜΙΑ επιχειρεί να συμβάλει στη δημιουργία και την προώθηση διαμεσολαβητικών δεσμών στη ΝΑ Ευρώπη με στόχο

- Την ανάπτυξη στρατηγικών προστασίας των δικαιωμάτων.
- Την προώθηση περιφερειακής και διεθνούς συνεργασίας σε ζητήματα που αφορούν το ΣτΠ.
- Τη διευκόλυνση της πρόσβασης και διάχυση της πληροφόρησης σε τρέχοντα ζητήματα που αφορούν το έργο του ΣτΠ.
- Την ανάπτυξη ολοκληρωμένων στρατηγικών που επιτρέπουν καινοτόμο και ευέλικτη προσέγγιση για την καταπολέμηση της κακοδιοίκησης.

Στους ακόλουθους τομείς:

- Δικαιώματα του Ανθρώπου
- Κοινωνική Προστασία
- Περιβάλλον
- Σχέσεις Κράτους - Πολίτη
- Δικαιώματα του Παιδιού

Eunomia

Το πρόγραμμα έχει στο ενεργητικό του περισσότερες από 30 δραστηριότητες στη Νοτιοανατολική Ευρώπη από τα μέσα του 2001.

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Υλοποιείται υπό την αιγίδα και καθοδήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Δραστηριότητες κατά την περίοδο 2001-2003

- Συνέδρια [Σερβία-Μαυροβούνιο (2001)]
- Γνωμοδοτήσεις [Σλοβακία (2000), Βοσνία-Ερζεγοβίνη (2001), Σερβία (2001) Μαυροβούνιο (2002)]
- Συναντήσεις Εργασίας [Ελληνοαλβανική 2002, Περιφερειακή-Διεθνής ΝΑ Ευρώπης (2003)]
- Διμερείς ανταλλαγές και ενημερωτικές επισκέψεις [Κοσσυφοπέδιο (2000), Βουλγαρία (2000, 2002), Ρουμανία (2002), Βοσνία-Ερζεγοβίνη (2002), Αλβανία (2001, 2002) Σερβία-Μαυροβούνιο (2002)]
- Νομική, μηχανογραφική κλπ. εκπαίδευση [Βοσνία-Ερζεγοβίνη (2002), Αλβανία (2003)]
- Ημερίδες και εκπαιδευτικά σεμινάρια για την ενημέρωση των ερευνητών στη σχετική νομοθεσία και τις στρατηγικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης [Βοσνία-Ερζεγοβίνη (2002), Αλβανία (2003)].
- Συμβουλευτική σε Διακυβερνητικούς και Μη Κυβερνητικούς Οργανισμούς και Ινστιτούτα [Συμβούλιο της Ευρώπης, ΟΑΣΕ, Επιτροπή της Βενετίας, Κέντρο Έρευνας της Δημοκρατίας - Βουλγαρία κ.α.]
- Διεύθυνση μέσω του Internet -παροχή πληροφοριών και παραπομπή σε θέματα που αφορούν τους ΣτΠ της Νοτιοανατολικής Ευρώπης (www.synigoros.gr/eunomia)

ΤΟΝ ΜΑΙΟ 2003, Ο ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ διοργάνωσε στην Αθήνα συνάντηση εργασίας με θέμα: «Ενίσχυση του κράτους δικαίου ως βήμα προς την Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση». Η εκδήλωση συγκέντρωσε ειδικούς από αρκετούς ομόλογους θεσμούς, παγιώνοντας τους δεσμούς συνεργασίας στο πλαίσιο του προγράμματος *Eunomia*. Συνέχεια αυτής της προσπάθειας αποτελεί το περιφερειακό Σεμινάριο/Συνέδριο των Συνηγρών του Πολίτη της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, στη Σόφια (Νοέμβριος 2003), με τη φιλοξενία της Βουλής και του Υπουργείου Δικαιοσύνης της Βουλγαρίας. Η εκδήλωση στοχεύει στην προώθηση του θεσμού, ιδιαίτερα με την προοπτική της εκλογής του πρώτου Συνηγρού του Πολίτη της Βουλγαρίας στις αρχές 2004. Το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει αναλάβει την έκδοση των πρακτικών της.